

Київський університет імені Бориса Грінченка
Факультет психології, соціальної роботи та спеціальної освіти
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-методичної та
навчальної роботи

(О.Б.Жильцов)

« 05 » 09 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Загальна та спеціальна педагогіка з історією»

для студентів

спеціальності	016 Спеціальна освіта (шифр і назва спеціальності (тей))
освітнього рівня	першого (бакалаврського) рівня (назва освітнього рівня, ОКР)
освітніх програм	016.01.01 Логопедія (шифр і назва освітньої програми)
спеціалізації	(назва спеціалізації)

Київ – 2022

Розробник:

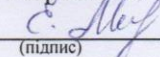
Мартинчук Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Викладач:

Мартинчук Олена Валеріївна, доктор педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

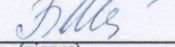
Протокол від 01.12. 2021 р. № 24

Завідувач кафедри (Олена МАРТИНЧУК)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми Логопедія)

(назва освітньої програми)

01.12. 2021 р.

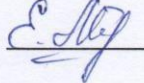
Керівник освітньої програми (Наталія БАБИЧ)

Робочу програму перевірено

06.12.2021 р.

Заступник директора (Роман ПАВЛЮК)

Пролонговано:

на 2022 /2023 н.р. О.В. Мартинчук, «30» 08 2022 р.
Протокол № 18 (підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р.
Протокол №__ (підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р.
Протокол №__ (підпис) (ПІБ)

на 20__ /20__ н.р. _____ (_____), «__» ____ 20__ р.
Протокол №__ (підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Загальна та спеціальна педагогіка з історією		
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Курс	1	1
Семестр	2	2
Обсяг кредитів	5	5
Обсяг годин, в тому числі:	150	150
Аудиторні	70	20
Модульний контроль	10	10
Семестровий контроль	30	30
Самостійна робота	40	90
Форма семестрового контролю	Екзамен	Екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: забезпечити теоретичну і практичну підготовку здобувачів вищої освіти до виконання функціональних обов'язків вчителів-логопедів, спеціальних педагогів через формування розуміння науково-теоретичних засад загальної і спеціальної педагогіки, історії розвитку освіти осіб з особливими освітніми потребами, особливостей функціонування педагогічних систем навчання дітей з різними особливими освітніми потребами.

Завдання:

формувати загальні компетентності:

ЗК-1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини та громадянина в Україні.

ЗК-2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-3 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК-6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-9 Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

формувати фахові компетентності:

СК-1 Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-2 Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти.

СК-3 Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-7 Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-11 Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12 Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК-14 Здатність до роботи із спільнотою – на місцевому, регіональному, національному, європейському і більш широкому глобальному рівнях з метою формування толерантного, гуманного ставлення до осіб з особливими освітніми потребами, розвитку здатності до рефлексії, включаючи спроможність обдумувати як власні, так й інші системи цінностей.

СК-16 Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

3. Результати навчання за дисципліною:

–**РН 1.** Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

–**РН 2.** Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

–**РН 3.** Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань.

–**РН 5.** Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів.

–**РН 7.** Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.

–**РН 9.** Мати навички комплектування та організації діяльності спеціальних закладів освіти, спеціальних груп у закладах дошкільної освіти, спеціальних класів у закладах загальної середньої освіти тощо.

–**РН 15.** Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

–**РН 16.** Приймати обґрунтовані рішення з урахуванням цілей, ресурсних і законодавчих обмежень, ціннісних орієнтирів.

–**РН 17.** Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

–**РНУ 25.** Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					Самостійна
		Аудиторна:					
		Лекції	Семинари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. <i>Науково-теоретичні засади загальної педагогіки</i>							
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки. Розвиток, виховання і формування особистості.	6	2	2				2
Тема 2. Вчитель сучасної Нової української школи.	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом:	14	4	4				4
Змістовий модуль 2. <i>Теорія навчання і виховання</i>							
Тема 3. Предмет і завдання дидактики. Сутність процесу навчання. Закономірності та принципи навчання.	6	2	2				2
Тема 4. Методи, засоби навчання і форми організації навчання. Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності.	6	2	2				2
Тема 5. Сутність процесу виховання. Закономірності та принципи виховання. Методи виховання. Організаційні форми виховної роботи.	6	2	2				2
Тема 6. Зміст навчання і виховання у національній школі. Спільна робота школи, сім'ї та громадськості.	6	2	2				2
Модульний контроль	2						
Разом:	26	8	8				8
Змістовий модуль 3. <i>Науково-теоретичні засади спеціальної педагогіки</i>							
Тема 7. Спеціальна педагогіка як наука про освіту осіб з особливими освітніми потребами. Понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки.	6	2	2				2
Тема 8. Концептуальні та теоретичні засади спеціальної педагогіки.	10	2	2	2			4
Тема 9. Сучасні концептуальні засади розвитку системи освіти дітей з особливими освітніми потребами в Україні. Принципи організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами	6	2		2			2

Модульний контроль	2							
Разом:	24	6	4	4				8
Змістовий модуль 4. Історія становлення і розвитку систем спеціальної освіти								
Тема 10. Історія становлення і розвитку освіти осіб з особливими освітніми потребами. Еволюція ставлення суспільства до осіб з інвалідністю.	10	2	2	2	-	-		4
Тема 11. Історія становлення і розвитку національної системи освіти осіб з особливими освітніми потребами.	10	2	2	2	-	-		4
Модульний контроль	2							
Разом:	22	4	4	4	-	-		8
Змістовий модуль 5. Педагогічні системи освіти дітей з особливими освітніми потребами								
Тема 12. Педагогічні системи освіти дітей з сенсорними порушеннями.	9	2	-	4	-	-		3
Тема 13. Педагогічні системи освіти дітей з ментальними порушеннями та дітей, які мають труднощі у навчанні.	9	2	-	4	-	-		3
Тема 14. Педагогічні системи освіти дітей з тяжкими порушеннями мовлення та порушеннями опорно-рухового апарату.	9	2	-	2	-	-		3
Тема 15. Педагогічні системи освіти дітей з розладами аутистичного спектра, поведінковими порушеннями та складними порушеннями.	9	2		2				3
Модульний контроль	2							
Разом	38	8	-	12	-	-		12
Підготовка та проходження контрольних заходів	30							
Разом:	150	30	20	20	-	-		40

Тематичний план для заочної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Науково-теоретичні засади загальної педагогіки							
Тема 1. Предмет і завдання педагогіки. Розвиток, виховання і формування особистості.	8	2					6
Тема 2. Вчитель сучасної Нової української школи.	6						6

Модульний контроль	2						
Разом:	16	2					12
Змістовий модуль 2. Теорія навчання і виховання							
Тема 3. Предмет і завдання дидактики. Сутність процесу навчання. Закономірності та принципи навчання.	8	2					6
Тема 4. Методи, засоби навчання і форми організації навчання. Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності.	8		2				6
Тема 5. Сутність процесу виховання. Закономірності та принципи виховання. Методи виховання. Організаційні форми виховної роботи.	6						6
Тема 6. Зміст навчання і виховання у національній школі. Спільна робота школи, сім'ї та громадськості.	6						6
Модульний контроль	2						
Разом:	30	2	2				24
Змістовий модуль 3. Науково-теоретичні засади спеціальної педагогіки							
Тема 7. Спеціальна педагогіка як наука про освіту осіб з особливими освітніми потребами. Понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки.	8	2					6
Тема 8. Концептуальні та теоретичні засади спеціальної педагогіки.	8		2				6
Тема 9. Сучасні концептуальні засади розвитку системи освіти дітей з особливими освітніми потребами в Україні. Принципи організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами.	6						6
Модульний контроль	2						
Разом:	24	2	2				18
Змістовий модуль 4. Історія становлення і розвитку систем спеціальної освіти							
Тема 10. Історія становлення і розвитку освіти осіб з особливими освітніми потребами. Еволюція ставлення суспільства до осіб з інвалідністю.	8	2					6
Тема 11. Історія становлення і розвитку національної системи освіти осіб з особливими освітніми потребами.	12		2				10
Модульний контроль	2						
Разом:	22	2	2				16
Змістовий модуль 5. Педагогічні системи освіти дітей з особливими освітніми потребами							
Тема 12. Педагогічні системи освіти дітей		2	-		-	-	8

з сенсорними порушеннями.							
Тема 13. Педагогічні системи освіти дітей з ментальними порушеннями та дітей, якімають труднощі у навчанні.	9			2	-	-	6
Тема 14. Педагогічні системи освіти дітей з тяжкими порушеннями мовлення та порушеннями опорно-рухового апарату.	9		-		-	-	8
Тема 15. Педагогічні системи освіти дітей з розладами аутистичного спектра, поведінковими порушеннями та складними порушеннями.	9			2			8
Модульний контроль	2						
Разом:	38	2	-	4	-	-	30
Підготовка та проходження контрольних заходів	30						
Усього:	150	10	6	4	-	-	90

5. Програма навчальної дисципліни

Програма Змістовий модуль I. Науково-теоретичні засади загальної педагогіки

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки. Розвиток, виховання і формування особистості

Педагогіка як наука. Предмет і основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Міжпредметні зв'язки педагогіки. Завдання розвитку сучасної педагогічної науки.

Особистість як предмет дослідження психологічної та педагогічної наук. Розвиток, виховання і формування особистості. Основні напрями, рушійні сили розвитку. Чинники розвитку: спадковість, середовище, виховання. Поняття соціалізації особистості. Роль провідної діяльності у формуванні особистості. Проблема вікової періодизації в педагогічній науці.

Ключові слова: педагогіка, дидактика, виховання, навчання, розвиток, освіта, соціалізація людини

Рекомендована основна література [5]

Рекомендована додаткова література [4, 7-9, 12, 28]

Тема 2. Вчитель сучасної Нової української школи

Вчитель нової української школи. Функції, вимоги до особистості вчителя. Зміст педагогічної діяльності: застосування сучасних змісту освіти, методик і технологій; партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу; організація здорового, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища; управління освітнім процесом; безперервний професійний розвиток. Складові педагогічної майстерності вчителя: гуманістична спрямованість, педагогічні здібності, професійні знання, педагогічна техніка. Компетентності, які характеризують учителя нової української школи: загальні: громадянська, соціальна, культура самовираження, лідерська й підприємницька; професійні: мовно-комунікативна, предметна, методична, інформаційно-цифрова, психологічна, емоційно-етична, педагогічного партнерства, інклюзивна, здоров'язбережувальна, проєктувальна, прогностична, організаційна, оцінювально-аналітична, інноваційна, здатність до навчання впродовж життя та рефлексивна. Роль вчителя в сучасному суспільстві.

Ключові слова: Нова українська школа, компетентності вчителя.

Рекомендована основна література [4]

Рекомендована додаткова література [7-9, 18, 19, 46]

Змістовий модуль II.

Теорія навчання і виховання

Тема 3. Предмет і завдання дидактики. Сутність процесу навчання. Закономірності та принципи навчання.

Дидактика як галузь педагогіки. Історія розвитку дидактики. Предмет і завдання сучасної дидактики. Основні категорії дидактики. Основні дидактичні концепції. Поняття про процес навчання, його особливості. Загальна характеристика процесу навчання: основні компоненти, функції, рушійні сили. Поняття про закони та закономірності навчання. Зовнішні та внутрішні закономірності процесу навчання. Дидактичні принципи та їх класифікація. Характеристика системи принципів навчання.

Ключові слова: дидактика, навчання, принципи навчання.

Рекомендована основна література [5]

Рекомендована додаткова література [4, 7-9, 12, 28, 31]

Тема 4. Методи, засоби навчання і форми організації навчання. Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності.

Поняття про методи, прийоми і технології навчання. Різні наукові підходи до класифікації методів навчання. Характеристика основних груп та окремих методів навчання. Основні види навчання в сучасній школі: пояснювально-ілюстративне, проблемне, програмоване, комп'ютерне, дистанційне та ін.

Поняття про форми організації навчання. Форми навчання: очна (денна), дистанційна, мережева, екстернатна, сімейна (домашня), форма педагогічного патронажу, очна (вечірня), заочна форма (на рівнях базової та профільної середньої освіти), дуальна. Урок як форма організації навчання. Типологія уроків. Дидактична характеристика основних структурних елементів уроків різних типів. Позаурочні форми організації навчання, їх характеристика.

Суть і завдання контролю у освітньому процесі. Основні види оцінювання результатів навчання учнів: формувальне, поточне, підсумкове (тематичне семестрове, річне), державна підсумкова атестація, зовнішнє незалежне оцінювання. Сучасні пошуки шляхів удосконалення перевірки та оцінки знань учнів з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: методи навчання, прийоми навчання, засоби навчання, форми організації навчання, урок, оцінювання.

Рекомендована основна література [5]

Рекомендована додаткова література [4, 7-9, 12, 28, 31]

Тема 5. Сутність процесу виховання. Закономірності та принципи виховання. Методи виховання. Організаційні форми виховної роботи.

Мета і завдання виховання. Суть процесу виховання. Поняття про мету виховання, її об'єктивний характер. Державні та освітянські документи про мету та завдання виховання. Процес виховання, його особливості, структурні елементи, компоненти та рушійні сили. Загальні закономірності процесу виховання. Поняття про принципи виховання. Класифікація принципів виховання, їх характеристика. Поняття про метод, прийом та засіб виховання. Різні підходи до класифікації методів виховання в історії педагогічної науки.

Специфіка позакласної і позашкільної виховної роботи. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи.

Ключові слова: теорія виховання, виховання, принципи виховання, методи, прийоми, засоби виховання, форми виховної роботи.

Рекомендована основна література [2, 5]

Рекомендована додаткова література [4, 7-9, 12, 28, 31]

Тема 6. Зміст навчання і виховання у національній школі. Спільна робота школи, сім'ї та громадськості

Поняття про зміст освіти, його компоненти. Теорія розвитку змісту освіти. Чинники, що

зумовлюють зміст освіти. Види освіти: формальна освіта, неформальна освіта, інформальна освіта. Основні документи, що відображають зміст шкільної освіти: навчальний план, навчальна програма, навчальний підручник і посібник. Шляхи удосконалення змісту шкільної освіти.

Поняття про зміст виховання, його особливості в національній школі. Шляхи підвищення ефективності виховання школярів. Основні напрями виховання. Проблема булінгу у школі, зокрема, в інклюзивному освітньому середовищі. Спільна робота школи, сім'ї та громадськості. Завдання, зміст і методика виховання дітей в сім'ї. Залучення громадськості до виховання дітей.

Ключові слова: зміст освіти, зміст виховання, булінг, школа, сім'я, громада.

Рекомендована основна література [4, 5]

Рекомендована додаткова література [4, 7-9, 12, 28, 31]

Змістовий модуль III.

Науково-теоретичні засади спеціальної педагогіки

Тема 7. Спеціальна педагогіка як наука про освіту осіб з особливими освітніми потребами.

Понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки

Спеціальна педагогіка як галузь педагогічної науки про освіту осіб з особливими освітніми потребами. Об'єкт, предмет, мета і завдання спеціальної педагогіки як науки. Зв'язок спеціальної педагогіки з іншими науками. Галузі спеціальної педагогіки (сурдопедагогіка, тифлопедагогіка, олігофренопедагогіка, логопедагогіка, психокорекційна педагогіка, ортопедагогіка, аутизмпедагогіка). Класифікація порушень психофізичного розвитку.

Суспільство та інвалідність. Медична та соціальна моделі ставлення суспільства до людей з інвалідністю та осіб з особливими освітніми потребами. Сучасна термінологія в умовах оновленої гуманістичної парадигми спеціальної педагогіки. Основні поняття спеціальної педагогіки (порушення, дизонтогенез, корекція, компенсація, соціалізація, абілітація та реабілітація, особи з особливими освітніми потребами, корекційно-компенсаторна робота, корекційна спрямованість навчання, корекційно-розвиткові послуги (допомога), підтримка, психолого-педагогічний супровід тощо).

Ключові слова: спеціальна педагогіка, корекційна педагогіка, дефектологія, медична та соціальна моделі ставлення суспільства до інвалідності, корекція, компенсація, соціалізація, абілітація та реабілітація, корекційно-розвиткові послуги (допомога), підтримка, психолого-педагогічний супровід

Рекомендована основна література [1-3]

Рекомендована додаткова література [3, 10, 13, 23, 27, 35, 36, 41-46]

Тема 8. Концептуальні та теоретичні засади спеціальної педагогіки

Теоретичні засади спеціальної педагогіки (дефектології). Наукові концепції Л.С. Виготського та їх значення для становлення і розвитку спеціальної педагогіки (дефектології). Концепція про культурно-історичне походження психіки та формування вищих психічних функцій, концепція про загальні та специфічні закономірності психічного розвитку в нормі та патології, концепція про провідну роль навчання в розвитку дитини.

Сучасні концептуальні засади розвитку системи освіти осіб з особливими освітніми потребами в Україні. Концепція «Нова українська школа».

Ключові слова: структура порушення, загальні та специфічні закономірності розвитку психіки, зона найближчого розвитку дитини, нова українська школа.

Рекомендована основна література [2]

Рекомендована додаткова література [3, 10, 13, 15, 23, 27, 35, 36, 41-46]

Тема 9. Сучасні концептуальні засади розвитку системи освіти дітей з особливими освітніми потребами в Україні. Принципи організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами

Сучасні концептуальні засади розвитку системи освіти осіб з особливими освітніми потребами

в Україні. Концепція «Нова українська школа».

Сучасні підходи до класифікації категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі: інтелектуальні труднощі, функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві) труднощі, фізичні труднощі, навчальні труднощі, соціоадаптаційні (особистісні, середовищні /соціокультурні) труднощі.

Поняття про принципи організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами. Генетичний принцип, принцип педагогічного оптимізму, принцип розвивального навчання, принцип ранньої педагогічної допомоги, принцип соціально адаптованої спрямованості навчання, принцип діяльнісного підходу до навчання і виховання, принцип розвитку мислення, мовлення і комунікації як засобів спілкування, принцип диференційованого та індивідуального підходів, принцип необхідності спеціального педагогічного керівництва тощо.

Ключові слова: загальнодидактичні та спеціальні принципи організації освітнього процесу.

Рекомендована основна література [2-4]

Рекомендована додаткова література [3, 8, 9, 10, 13, 15, 16-20, 41-46]

Змістовий модуль IV.

Історія становлення і розвитку систем спеціальної освіти

Тема 10. Історія становлення і розвитку освіти осіб з особливими освітніми потребами

Періодизація еволюції ставлення суспільства і держави до осіб з порушеннями психофізичного розвитку; порівняльна характеристика етапів становлення і розвитку систем спеціальної освіти в Європі та в Україні. Короткі історичні відомості про становлення і розвиток спеціальної освіти за кордоном.

Ключові слова: періоди еволюції ставлення суспільства і держави та осіб з порушеннями психофізичного розвитку; періодизація розвитку системи спеціальної освіти, соціокультурний контекст.

Рекомендована основна література [1, 2, 6]

Рекомендована додаткова література [11, 12-17, 22, 29, 36, 41, 45]

Тема 11. Історія становлення і розвитку національної системи освіти осіб з особливими освітніми потребами

Історія становлення і розвитку національної системи освіти осіб з особливими освітніми потребами. Розвиток спеціальної педагогіки у 20-30 р.р. ХХ ст. Етапи розвитку освіти дітей з особливими потребами за часів незалежності України (за періодизацією О.М. Таранченко). Соціокультурний контекст змін в освіті осіб з особливими потребами в Україні. Сучасний період розвитку освіти осіб з особливими освітніми потребами. Трансформаційні зміни спеціальної освіти в Україні. Система освітніх послуг для дітей з особливими освітніми потребами в Україні.

Ключові слова: система освіти для дітей з особливими освітніми потребами, спеціальна освіта, інклюзивна освіта

Рекомендована основна література [1, 2, 6]

Рекомендована додаткова література [11, 12-17, 22, 29, 36, 41, 45]

Змістовий модуль V.

Педагогічні системи освіти дітей з особливими освітніми потребами

Тема 12. Педагогічні системи освіти дітей з сенсорними порушеннями

Загальна характеристика порушень слуху. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями слуху. Система корекційно-компенсаторної допомоги людям з порушеннями слуху / функціональними слуховими труднощами. Система освіти дітей з порушеннями слуху / функціональними слуховими труднощами. Соціоадаптаційні труднощі у осіб з порушеннями слухової функції.

Загальна характеристика порушень зору. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями зору. Система корекційно-компенсаторної допомоги людям з порушеннями зору. Система освіти дітей з порушеннями зору. Соціоадаптаційні труднощі у осіб з порушеннями зорової функції/

Використання толерантної професійної лексики.

Ключові слова: сурдопедагогіка, тифлопедагогіка, глухота, туговухість, приглухуватість, глухі/нечуючі та слабкочуючі діти, сліпота, слабкозорість, сліпі/незрячі та слабкозорі діти.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [3, 5, 13, 15, 17, 20-21 23, 25, 27, 33-35, 37, 38, 41-46]

Тема 13. Педагогічні системи освіти дітей з ментальними порушеннями та дітей, які мають труднощі у навчанні

Загальна характеристика ментальних порушень. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями інтелектуального розвитку/інтелектуальними труднощами. Система корекційно-компенсаторної допомоги людям з порушеннями інтелектуального розвитку/інтелектуальними труднощами. Система освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку/інтелектуальними труднощами.

Загальне поняття про граничні форми інтелектуального порушення і затримку темпу психічного розвитку. Типологія затримок психічного розвитку. Психолого-педагогічна характеристика дітей з труднощами у навчанні / навчальними труднощами. Система корекційно-компенсаторної допомоги дітям з труднощами у навчанні / навчальними труднощами.

Ключові слова: олігофренопедагогіка, психокорекційна педагогіка, ментальні порушення, порушення інтелектуального розвитку, затримка психічного розвитку (ЗПР), інтелектуальні труднощі, навчальні труднощі.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [1, 2, 3, 13, 15, 17, 23, 27, 33-35, 37, 39, 41-46]

Тема 14. Педагогічні системи освіти людей з тяжкими порушеннями мовлення та порушеннями опорно-рухового апарату

Загальна характеристика мовленнєвих порушень. Психолого-педагогічна характеристика дітей з тяжкими порушеннями мовлення / функціонально-мовленнєвими порушеннями. Система логопедичної допомоги і закладів освіти для дітей з мовленнєвими порушеннями / функціонально-мовленнєвими порушеннями.

Загальна характеристика порушень опорно-рухового апарату. Психолого-педагогічна характеристика дітей з порушеннями опорно-рухового апарату / фізичними труднощами. Система корекційно-компенсаторної допомоги людям з порушеннями опорно-рухового апарату / фізичними труднощами. Система освіти дітей з порушеннями опорно-рухового апарату / фізичними труднощами.

Ключові слова: логопедія, логопедагогіка, мовленнєве порушення, ортопедагогіка, порушення опорно-рухового апарату, дитячий церебральний параліч, форми ДЦП, функціонально-мовленнєві труднощі, фізичні труднощі.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [3, 13, 15, 17, 22, 23, 33-35, 41-46]

Тема 15. Педагогічні системи освіти людей з розладами аутистичного спектра, поведінковими порушеннями та складними порушеннями

Поняття про первазивні порушення. Загальна характеристика розладів аутистичного спектра. Клініко-психолого-педагогічна характеристика осіб з розладами аутистичного спектра / соціоадаптаційними труднощами. Система корекційно-компенсаторної допомоги дітям з розладами аутистичного спектра / соціоадаптаційними труднощами. Система освіти дітей з розладами аутистичного спектра / соціоадаптаційними труднощами. Можливості розвитку, освіти і

соціалізації аутичних осіб.

Поняття про синдром дефіциту уваги та гіперактивності (СДУГ). Причини виникнення СДУГ. Ознаки СДУГ: зниження уваги, гіперактивність та імпульсивність. Клініко-психолого-педагогічна характеристика осіб зі СДУГ. Особливості корекційно-розвивальної роботи з дітьми зі СДУГ. Поняття про складні та множинні порушення. Загальна характеристика дітей зі складними та множинними порушеннями. Система корекційно-компенсаторної допомоги дітям зі складними та множинними порушеннями.

Ключові слова: аутизмпедагогіка, первазивні порушення, розлади аутистичного спектра, аутизм, синдром дефіциту уваги і гіперактивності, складні та множинні порушення, соціоадаптаційні труднощі.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [26, 32-35, 40, 41-46]

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів денної форми навчання з навчальної дисципліни «Загальна і спеціальна педагогіка з історією»

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	4	4	3	3	2	2	4	4
Відвідування семінарських занять	1	2	2	4	4	2	2	2	2	-	-
Робота на семінарському занятті	10	2	20	4	40	2	20	2	20	-	-
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	2	2	2	2	6	6
Робота на практичному занятті	10	-	-	--		2	20	2	20	6	60
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	4	20	3	15	2	10	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	59	-	93	-	87	-	81		115
Максимальна кількість балів: 435											
Розрахунок коефіцієнта: $k=435/60=7,25$											

Система оцінювання навчальних досягнень студентів заочної форми навчання з навчальної дисципліни «Загальна і спеціальна педагогіка з історією»

	М _а	Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
--	----------------	----------	----------	----------	----------	----------

Вид діяльності студента		кількість	максимальна	кількість	максимальна	кількість	максимальна	кількість	максимальна	кількість	максимальна
		одниць	кількість балів	одниць	кількість балів	одниць	кількість балів	одниць	кількість балів	одниць	кількість балів
Відвідування лекцій	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Відвідування семінарських занять	1	-	-	1	1	1	1	1	1	-	-
Робота на семінарському занятті	10	-	-	1	10	1	10	1	10	-	-
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-	-	-	-	-	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	2	10	4	20	3	15	2	10	4	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом		-	36	-	57	-	52	-	47	-	68
Максимальна кількість балів: 260											
Розрахунок коефіцієнта: $k=260/60=4,33$											

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання. Скласти портфоліо, у якому продемонструвати:

- знання з навчальної дисципліни,
- уміння ставити індивідуальні навчальні цілі,
- навички до самостійної пізнавальної діяльності.

Портфоліо – це комплекс самостійних завдань, який відповідає кількості тем відповідно тематичного плану, складається з 15 самостійних робіт, кожна з яких оцінюється в 5 балів.

Форма портфоліо представлена у додатку А.

Критерії оцінювання одного самостійного завдання.

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Здатність продемонструвати знання навчального матеріалу	Творчо розкрито тему, представлено розуміння навчального матеріалу, продемонстровано сучасні/інноваційні знання з вітчизняних та іноземних джерел.	Розкрито тему, що демонструє загалом розуміння навчального матеріалу, використано вітчизняні та іноземні джерела під час опрацювання теми.	Загалом розкрито тему, використано вітчизняні джерела під час опрацювання.	Представлений зміст нестосується теми.
<i>Бали</i>	1	0,5	0,25	0
Здатність до критичного мислення	Студент/ка глибокоаналізує, творчо упорядковує та представляє	Студент/ка демонструє здатність аналізувати та впорядковувати інформацію із джерела.	Студент/ка недостатньо чітко аналізує та упорядковує	Студент/ка демонструє недбале й поверхнєве опрацювання матеріалу.

	інформацію із джерела.		інформацію.	
	1	0,5	0,25	0
Здатність до рефлексії	Студент/ка глибоко здійснює самоаналіз власних досягнень і труднощів у процесі опрацювання теми, представляючи розгорнуті висловлювання та здійснюючи пошук шляхів удосконалення власної пізнавальної діяльності.	Студент/ка на достатньому рівні здійснює самоаналіз власних досягнень і труднощів у процесі опрацювання теми.	Студент/ка поверхово здійснює самоаналіз власних досягнень і труднощів у процесі опрацювання теми.	Студент/ка не здійснює самоаналіз власних досягнень і труднощів у процесі опрацювання теми.
<i>Бали</i>	1	0,5	0,25	0
Грамотність	Граматичні, орфографічні, лексичні, пунктуаційні помилки відсутні.	Є 1 помилка.	Є 2 і помилки.	Більше 2-х помилок.
<i>Бали</i>	1	0,5	0,25	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 6 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1	0,5	0,25	0
Всього	5 балів			

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

№ МКР	Форма проведення	Критерії оцінювання	Кількість балів
МКР 1	Тестування (25 тестових завдань), письмова форма	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал
МКР 2	Тестування (25 тестових завдань), письмова форма	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал
МКР 3	Тестування (25 тестових завдань), письмова форма	Правильна відповідь на тестове завдання	1 бал
МКР 4	Письмова форма; виконання аналітичного завдання	1. Здатність продемонструвати знання змісту модуля	15 балів
		2. Здатність продемонструвати аналітичне мислення у процесі виконання завдання	5 балів
		3. Здатність продемонструвати високий рівень грамотності писемного мовлення	5 балів
МКР 5	Письмова форма; виконання аналітичного та практико-	1. Здатність продемонструвати знання змісту модуля та уміння	10 балів

	орієнтованого завдання	критично мислити у процесі виконання аналітичного завдання	
		2.Здатність продемонструвати аналітичне мислення й генерування ідей у процесі аналізу та розв'язання практико-орієнтованого завдання	10 балів
		3.Здатність продемонструвати високий рівень грамотності писемного мовлення	5 балів

6.4. Форма проведення семестрового контролю та критерії оцінювання.

Екзамен відбувається у системі електронного освітнього середовища Київського університету імені Бориса Грінченка в ЕНК «Загальна і спеціальна педагогіка з історією»

Критерії оцінювання завдань:

30 тестових завдань (репродуктивного характеру) – мах 1 бал за правильну відповідь, яка демонструє знання і розуміння теоретичного матеріалу.

2 запитання відкритого типу «есе»

Перше запитання відкритого типу (аналітичне) – мах 5 балів за правильну, розгорнуту відповідь, з наявним аналізом та аргументацією власної позиції щодо змісту питання.

Друге запитання відкритого типу (практичне) – мах 5 балів за правильну, розгорнуту відповідь, яка на достатньо високому рівні презентує сформованість у студента професійних компетентностей у сфері навчання, виховання і розвитку дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного освітнього середовища.

6.5. Орієнтовний перелік питань для комплексного семестрового контролю.

Питання репродуктивного і аналітичного характеру

1. Розкрийте сутність предмета педагогічної науки.
2. Охарактеризуйте основні категорії педагогіки.
3. Яке значення мають міжпредметні зв'язки для педагогіки? З якими науками педагогіка пов'язана найтісніше?
4. Охарактеризуйте завдання розвитку сучасної педагогічної науки.
5. Розкрийте значення понять «розвиток», «виховання» і «формування особистості». У чому виявляється єдність і відмінність процесів розвитку і формування особистості.?
6. Охарактеризуйте основні напрями, рушійні сили та чинники розвитку: спадковість, середовище, виховання.
7. Розкрийте значення поняття соціалізації особистості. Охарактеризуйте значення соціалізації для дитини з особливими освітніми потребами.
8. Визначте роль провідної діяльності у формуванні особистості.
9. Охарактеризуйте функції та вимоги до особистості вчителя сучасної Нової української школи.
10. Охарактеризуйте дидактику як галузь педагогіки, визначте предмет і завдання сучасної дидактики.
11. Розкрийте суть поняття «процес навчання», дайте загальну характеристику процесу навчання: основні компоненти, функції, рушійні сили.
12. Охарактеризуйте дидактичні принципи та особливості їх застосування в освітньому процесі.
13. Розкрийте значення понять «методи, прийоми і технології навчання». Висвітліть різні

наукові підходи до класифікації методів навчання.

14. Розкрийте значення поняття «форми організації навчання». Охарактеризуйте різні форми організації навчання.

15. Охарактеризуйте урок як форму організації навчання. Назвіть типи уроків. Дайте дидактичну характеристику основних структурних елементів уроків різних типів.

16. Розкрийте суть і завдання контролю в освітньому процесі. Охарактеризуйте основні види оцінювання результатів навчання учнів.

17. Охарактеризуйте суть процесу виховання. Визначте мету і завдання виховання у сучасній національній школі.

18. Розкрийте значення поняття «принципи виховання». Охарактеризуйте принципи виховання, їх характеристика.

19. Розкрийте значення понять «методи, прийоми та засоби виховання». Охарактеризуйте різні підходи до класифікації методів виховання в історії педагогічної науки.

20. Охарактеризуйте специфіку позакласної і позашкільної виховної роботи, назвіть масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи.

21. Охарактеризуйте зміст навчання і виховання у національній школі.

22. Охарактеризуйте основні аспекти спільної роботи школи, сім'ї та громадськості, особливості залучення родини та громади до навчання, виховання і розвитку дітей з особливими освітніми потребами.

23. Охарактеризуйте проблему булінгу у школі, зокрема в інклюзивному освітньому середовищі.

24. Охарактеризуйте спеціальну педагогіку як самостійну галузь педагогічної науки, розкрийте сутність основних понять спеціальної педагогіки.

25. Охарактеризуйте теоретичні засади спеціальної педагогіки. Розкрийте сутність концепції Л.С. Виготського про культурно-історичне походження психіки та формування вищих психічних функцій.

26. Охарактеризуйте теоретичні засади спеціальної педагогіки. Розкрийте сутність концепції Л.С. Виготського про загальні та специфічні закономірності психічного розвитку в нормі та патології.

27. Охарактеризуйте сучасний період розвитку освіти осіб з особливими освітніми потребами та трансформаційні зміни спеціальної освіти в Україні.

28. Охарактеризуйте теоретичні засади спеціальної педагогіки. Розкрийте сутність концепції Л.С. Виготського про провідну роль навчання в розвитку дитини.

29. Охарактеризуйте сучасні концептуальні засади розвитку системи освіти осіб з особливими освітніми потребами в Україні.

30. Охарактеризуйте нові підходи до освіти осіб з особливими освітніми потребами в Україні у контексті реалізації Концепції «Нова українська школа».

31. Охарактеризуйте загальнодидактичні та спеціальні принципи навчання та особливості їх реалізації у спеціальній освіті.

32. Охарактеризуйте історію розвитку спеціальної педагогіки та системи спеціальної освіти за кордоном.

33. Охарактеризуйте етапи розвитку освіти дітей з особливими потребами за часів незалежності України (за періодизацією О.М. Таранченко).

34. Охарактеризуйте сучасну національну систему освіти для дітей з особливими освітніми потребами.

35. Охарактеризуйте педагогічну систему навчання дітей з порушеннями слуху / функціональними слуховими труднощами. Проаналізуйте вплив особливостей розвитку та навчально-пізнавальної діяльності слабкочуючих дітей на організацію навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з ними в освітньому просторі закладу освіти.

36. Охарактеризуйте педагогічну систему навчання дітей з порушеннями слуху / функціональними слуховими труднощами. Проаналізуйте вплив особливостей розвитку та навчально-пізнавальної діяльності нечуючих дітей на організацію навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з ними в освітньому просторі закладу освіти.

розкрийте сутність корекційно-компенсаторної допомоги цим дітям.

53. Дайте психолого-педагогічну характеристику дітям зі складними та множинними порушеннями та розкрийте сутність корекційно-компенсаторної допомоги цим дітям.

Питання практичного характеру

1. За описом визначте тип порушення психофізичного розвитку дитини, розкрийте структуру порушеного розвитку (первинне порушення, вторинне, третинне та подальші відхилення), відповідно до структури порушеного розвитку запропонуйте напрями корекційно-розвивальної роботи з цією дитиною. Обґрунтуйте свою відповідь.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за 100-бальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична картка дисципліни

Навчально-методична карта навчальної дисципліни «Загальна і спеціальна педагогіка з історією» (для денної форми навчання)

Разом: 150 год. (5 кредитів), з них 30 год. – лекційних, 20 год. – практичних, 20 год. семінарських, 10 год. – модульного контролю, 40 год. самостійної роботи, 30 год. семестрового контролю.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II			
Назва модуля	Науково-теоретичні засади загальної педагогіки		Теорія навчання і виховання			
Кіл. балів за	59 балів		93 бали			
Теми	1	2	3	4	5	6
Теми лекцій	Предмет і завдання педагогіки. Розвиток, виховання і формування особистості (1 б.)	Вчитель сучасної Нової української школи (1 б.)	Предмет і завдання дидактики. Сутність Процесу навчання. Закономірності та принципи навчання (1 б.)	Методи, засоби навчання і форми організації навчання. Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності (1 б.)	Сутність процесу виховання. Закономірності та принципи виховання. Методи виховання. Орган. Форми (1 б.)	Зміст навчання і виховання у національній школі. Спільна робота школи, сім'ї та громадськості (1 б.)
Теми сем. занять	Розвиток, виховання і формування особистості (1 б.)	Вчитель сучасної Нової української школи. (1 б.)	Сутність процесу навчання. Закономірності та принципи навчання (1 б.)	Методи, засоби навчання і форми організації навчання (1 б.)	Закономірності та принципи виховання. Методи і організаційні форми (1 б.)	Спільна робота школи, сім'ї та громадськості (1 б.)
Робота на сем. зан.	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот. конт.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			

Модулі	Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV	
Назва модуля	Науково-теоретичні засади спеціальної педагогіки			Історія становлення і розвитку систем спеціальної освіти	
Кіл. балів за	87 балів			81 бали	
Теми	7	8	9	10	11
Теми лекцій	Спеціальна педагогіка як наука про освіту осіб з ООП. Понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки (1 б.)	Концептуальні і теоретичні засади спеціальної педагогіки (1б.)	Сучасні концептуальні засади розвитку системи освіти дітей з ООП. Принципи організації освітнього процесу для дітей з ООП (1 б.)	Історія становлення і розвитку освіти осіб з ООП. Еволюція ставлення суспільства до осіб з інвалідністю (1 б.)	Історія становлення і розвитку національної системи освіти осіб з ООП (1 б.)
Теми сем. занять	Понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки (1 б.)	Концептуальні і теоретичні засади спеціальної педагогіки (1 б.)		Історія становлення і розвитку освіти осіб з ООП (1 б.)	Історія становлення і розвитку національної системи освіти осіб з ООП (1 б.)
Робота на сем. зан.	10 балів	10 балів		10 балів	10 балів
Теми прак. занять		Концептуальні і теоретичні засади спец. педагогіки (1 б.)	Принципи організації освітнього процесу для дітей з ООП (1 б.)	Історія становлення і розвитку освіти осіб з ООП (1 б.)	Історія становлення і розвитку національної системи освіти осіб з ООП (1 б.)
Робота на прак. зан.		10 балів	10 балів	10 балів	10 балів
Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот. конт.	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			Модульна контрольна робота 4 (25 балів)	

Модулі	Змістовий модуль V			
Назва модуля	Педагогічні системи освіти дітей з особливими освітніми потребами			
Кіл. балів за модуль	115 балів			
	12	13	14	15
Теми лекцій	Педагогічні системи освіти дітей із сенсорними порушеннями (1 б.)	Педагогічні системи освіти дітей із ментальними порушеннями та дітей, які мають труднощі у навчанні (1 б.)	Педагогічні системи освіти дітей із ТПМ та порушеннями ОРА (1 б.)	Педагогічні системи освіти дітей з РАС, поведінковими порушеннями та складними порушеннями (1 б.)
Теми практ. занять	Особливості навчання, виховання і розвитку дітей із сенсорними порушеннями (2 б.)	Особливості навчання, виховання і розвитку дітей з ментальними порушеннями (2 б.)	Особливості навчання, виховання і розвитку дітей з порушеннями мовлення та порушеннями ОРА (1 б.)	Клініко-психолого-педагогічна характеристика дітей з РАС, із СДУГ, зі складними порушеннями (1 б.)
Робота на практ. зан.	20 балів	20 балів	10 балів	10 балів
Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот. конт.	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			

Всього: 435 балів

Розрахунок коефіцієнта:

$$k=435/60=7,25$$

Навчально-методична карта навчальної дисципліни «Загальна і спеціальна педагогіка з історією» (для заочної форми навчання)

Разом: 150 год. (5 кредитів), з них 30 год. – лекційних, 20 год. – практичних, 20 год. семінарських, 10 год. – модульного контролю, 40 год. самостійної роботи, 30 год. семестрового контролю.

Модулі	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II			
Назва модуля	Науково-теоретичні засади загальної педагогіки		Теорія навчання і виховання			
Кіл. балів за модуль	36 балів		57 балів			
Теми	1	2	3	4	5	6
Теми лекцій	Предмет і завдання педагогіки. школи	Розвиток, виховання і формування особистості Вчитель сучасної Нової української	Предмет і завдання дидактики. Сутність процесу навчання. Закономірності та принципи навчання	Методи, засоби навчання і форми організації навчання. Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності	Сутність процесу виховання. Закономірності та принципи виховання. Методи виховання. Орган. форми виховної	Зміст навчання і виховання у національній школі. Спільна робота школи, сім'ї та громадськості
Бали за присутність на лекції	1 бал		1 бал			
Теми сем. занять				Методи, засоби навчання і форми організації навчання (1 б.)		
Робота на сем. зан.				10 балів		
Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот.конт.	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)		Модульна контрольна робота 2 (25 балів)			

Модулі	Змістовий модуль III			Змістовий модуль IV	
Назва модуля	Науково-теоретичні засади спеціальної педагогіки			Історія становлення і розвитку систем спеціальної освіти	
Кіл. балів за модуль	52 бали			47 балів	
Теми	7	8	9	10	11
Теми лекцій	Спеціальна педагогіка як наука про освіту осіб з ООП. Понят-категоріальний апарат спеціальної педагогіки	Концептуальні і теоретичні засади спеціальної педагогіки	Сучасні концептуальні засади розвитку системи освіти дітей з ООП. Принципи організації освітнього процесу для дітей з ООП	Історія становлення і розвитку освіти осіб з ООП. Еволюція ставлення суспільства до осіб з інвалідністю	Історія становлення і розвитку національної системи освіти осіб з ООП
Бали за присутність на лекції	1 бал			1 бал	
Теми сем. занять		Концептуальні і теоретичні засади спеціальної педагогіки (1 б.)			Історія становлення і розвитку національної системи освіти осіб з ООП (1 б.)
Робота на сем. зан.		10 балів			10 балів
Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот.конт.	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			Модульна контрольна робота 4 (25 балів)	

Модулі	Змістовий модуль V			
Назва модуля	Педагогічні системи освіти дітей з особливими освітніми потребами			
Кіл. балів за модуль	88 балів			
	12	13	14	15
Теми лекцій	Педагогічні системи освіти дітей із сенсорними порушеннями (1 б.)	Педагогічні системи освіти дітей із ментальними порушеннями та дітей, які мають труднощі у навчанні (1 б.)	Педагогічні системи освіти дітей із ТПМ та порушеннями ОРА (1 б.)	Педагогічні системи освіти дітей з РАС, поведінковими порушеннями та складними порушеннями (1 б.)
Присутність на лекції	1 бал			
Теми прак. занять		Особливості навчання, виховання і розвитку дітей з ментальними порушеннями (1 б.)		Клініко-психолого-педагогічна характеристика дітей з РАС, із СДУГ, зі складними порушеннями (1 б.)
Робота на прак. зан.		10 балів		10 балів
Самост. робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види пот. конт.	Модульна контрольна робота 3 (25 балів)			

Всього: 280 балів
Розрахунок коефіцієнта:
 $k=280/60=4,66$

8. Рекомендовані джерела

Основна (базова):

1. Колупаєва А.А., Таранченко О.М. Інклюзивна освіта: від основ до практики: монографія. К.: ТОВ «АПОТОЛ», 2016. 152 с.
2. Мартинчук О.В. Спеціальна педагогіка: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.В. Мартинчук, І.М. Маруненко, К.В. Луцько та ін.; за ред. О.В. Мартинчук. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2018. 364 с.
3. Методичні рекомендації для Інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООР та рівнів підтримки в освітньому процесі / Укл. Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко О.О. та ін. Інститут спеціальної педагогіки та психології імені Миколи Ярмаченка, 2021. 200 с.
4. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н.М. Бібік. К.: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
5. Фіцула М.М. Педагогіка. Київ: Академвидав, 2009. 560 с.
6. Українська спеціальна педагогіка в персоналіях: навч. посібник / за заг. ред. В.І. Бондаря, В.М. Синьова. Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2021. 428 с.

Додаткова:

1. Базима Н.В., Качуровська О.Б., Коломієць Ю.В., Мартиненко І.В. Дитина з труднощами в навчанні в інклюзивному класі : навч.-метод. посібник. / За ред. І.В. Мартиненко, М.К. Шеремет. К. : ДІА, 2019. 148 с.
2. Бужинецька К.Б. Особливості мотиваційної компетентності дошкільників із порушеннями когнітивного розвитку: методичні рекомендації. Кропивницький, 2021. 31 с. URL : <https://cutt.ly/vZANA05>
3. Войтко В. Навчання і виховання дітей з особливими освітніми потребами: сучасні підходи : навчально-методичний посібник / В. Войтко. Кропивницький: КЗ «КОШПО імені Василя Сухомлинського», 2016. – 84 с.
4. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. посібник для студентів ВНЗ. 4-те вид., стереотип. К.: Академвидав, 2012. 615 с.
5. Дитина із сенсорними порушеннями: розвиток, навчання, виховання: зб. наук. праць / За ред. А. А. Колупаєвої. К.: Педагогічна думка, 2012. Вип. 3. 130 с.
6. Зайченко І. В. Історія педагогіки. У двох книгах. Книга II. Школа освіта і педагогічна думка в Україні: навч. посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. К.: Видавничий Дім «Слово», 2010. 1032 с.
7. Зайченко І. В. Педагогіка: навч. посібник для студентів вищих педагогічних навчальних закладів. 3-ге вид. К.: Ліра-К, 2016. 608 с.
8. Закон України «Про загальну середню освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/651-14>.
9. Закон України «Про освіту». URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
10. Засенко В., Прохоренко Л. До проблеми реформування галузі освіти дітей з особливими потребами. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*: зб. наук. праць / за ред. В.В. Засенка. Київ: ТОВ «Наша друкарня», 2020. Вип. 16. 143-159. URL : <https://cutt.ly/kZA0qRN>
11. Ісаєва О. Історико-педагогічні аспекти розвитку спеціальної освіти в незалежній Україні. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*: зб. наук. праць / за ред. В.В. Засенка. Київ: ТОВ «Наша друкарня», 2020. Вип. 16. С. 160-176. URL : <https://cutt.ly/kZA0qRN>
12. Історія української школи і педагогіки: хрестоматія / упор. О. О. Любар; за ред. В. Г. Кременя. К.: П-во «Знання», 2003. 447 с.

13. Кисла О.Ф. Корекційна педагогіка: навчальний посібник. К.: Кондор-Видавництво, 2016. 338 с.
14. Коваленко Є. І. Історія зарубіжної педагогіки: хрестоматія, навч. посібник для студентів ВНЗ / за ред. Є. І. Коваленка. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 664 с.
15. Кобильченко В., Омельченко І. Спеціальна психологія : підручник. К. : ВЦ «Академія», 2020. 223 с.
16. Колупаєва А., Таранченко О. Освіта дітей з особливими потребами за часів незалежності України: етапність у стратегічному вимірі. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2016. № 3 (79). С. 7-18.
17. Колупаєва А., Таранченко О. Навчання дітей з особливими освітніми потребами в інклюзивному середовищі: навч.-метод. посібник. Харків, Вид-во «Ранок», 2019. 304 с.
18. Концепція «Нова українська школа». URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkolacompressed.pdf>
19. Концепція розвитку педагогічної освіти України. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Serpneva%20conferentcia/2019/Prezentacii/konceptsiarozvitku-pedagogichnoi-osviti.pdf>
20. Костенко Т. Учні початкових класів із порушеннями зору : навчання та розвиток : навч.-метод. посібник. Харків, Вид-во «Ранок», 2020. 128 с.
21. Костенко Т., Гудим І. Навчання дітей із порушеннями зору : навч.-метод. посібник. Харків, Вид-во «Ранок», 2019. 184 с.
22. Логопедія: підручник / За ред. М.К. Шеремет. К.: Видавничий Дім «Слово», 2015. 776 с.
23. Миронова С. Нова Українська школа : особливості організації освітнього процесу учнів початкової школи в інклюзивних класах : навч.-метод. посібник. Тернопіль : Астон, 2020. 176 с.
24. Мойсеюк Н. Є. Педагогіка: навч. посібник. 5-е вид., випр. і доп. К.: «КДНК», 2007. 615 с.
25. Навчання дітей із порушеннями слуху : навч.-метод. посібник / С.В. Кульбіда та ін. Харків : Вид-во «Ранок», 2019. 216 с.
26. Недозим І. Учні початкових класів із розладами аутистичного спектра : навчання та розвиток : навч.-метод. посібник. Харків : Вид-во «Ранок», 2020. 96 с.
27. Основи корекційної педагогіки: навчально-методичний посібник / С.П. Миронова, О.В. Гаврилов, М.П. Матвєєва; за заг. ред. С.П. Миронової. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2010. 264 с.
28. Педагогіка: хрестоматія / уклад. А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. К.: ЗнанняПрес, 2003. 700 с.
29. Прохоренко Л.І. Наука – практиці: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. *Вісник НАПН України*. 2022. 4 (1). С. 1-9. URL : <https://doi.org/10.37472/v.naes.2022.4110>
30. Рібцун Ю. Учні початкових класів із важкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток: навч.-метод. посіб. Львів : Світ, 2020. 264 с.
31. Савченко О.Я. Дидактика початкової школи. Київ: Грамота, 2013. 504 с.
32. Скрипник Т.В. Діти з аутизмом в інклюзії : сценарії успіху : монографія. К. : Альянст, 2019. 196 с.
33. Скрипник Т.В., Мартинчук О.В. Алгоритм психолого-педагогічного супроводу учнів молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Психологія*. 2021. Том 32 (71). № 2. 2021. С. 163-168.
34. Скрипник Т.В., Мартинчук О.В., Супрун Г.В., Криваковська Р.В. Особливості партнерства між фахівцями закладу освіти та батьками дитини з особливими освітніми потребами. *Наукові перспективи*. №6 (24). 2022. С. 528-544.
35. Софій Н., Найда Ю. Середовище, що належить дітям : поради для педагогів закладів

дошкільної освіти / За заг. ред. В.В. Засенка. К., 2019. 65 с.

36. Таранченко О. Соціокультурний контекст змін в освіті осіб з особливими потребами в Україні. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2016. № 4 (80). С. 87-95.
37. Учні початкових класів із особливими освітніми потребами : навчання та супровід : навч.-метод. посібник / Л.І. Прохоренко, О.О. Бабяк, В.В. Засенко, Н.А. Ярмола : навч.-метод. посібник. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 160 с.
38. Учні початкових класів із порушеннями слуху : навчання та розвиток : навч.-метод. посібник / С.В. Кульбіда, С.В. Литовченко, В.В. Жук, В.В. Литвинова. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 144 с.
39. Чеботарьова О., Гладченко І. Учні початкових класів із порушеннями інтелектуального розвитку : навчання та розвиток : навч.-метод. посібник. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 128 с.
40. Шульженко Д. Аутизм – не вирок. Львів: Кальварія, 2010. 224 с.
41. Martynchuk O., Skrypnyk T., Sofiy N., Bahdanovich Hanssen N. Inclusive education in Ukraine – tension between policy and practice. *Dialogues between Northern and Eastern Europe on the Development of Inclusion. Theoretical and Practical Perspectives* / Edited By Natallia Bahdanovich Hanssen, Sven-Erik Hansén, Kristina Ström. London: Routledge, 2021. P.148-167. (in English).
42. Martynchuk O., Skrypnyk T., Sofiy N. Current Trends in the Training of Specialists in Special Education to Understand and Meet the Educational Needs of Pupils with SEN in the Context of Building the New Ukrainian School. *Progress in Education*. Vol. 72. 2022. USA, Nova Science Publishers. P. 33-64.
43. Skrypnyk T., Maksymchuk M., Martynchuk O.; Suprun H.; Pavliuk R. Increasing the Competence of Teachers in the Formation of Socio-Emotional Skills of Inclusive Classes Pupils. *The New Educational Review*. 2021. 65 (3). 224-235. DOI: 10.15804/tner.2021.65.3.18 (Erih Plus, **Scopus**)
44. Skrypnyk T., Maksymchuk M., Martynchuk O.; Suprun H.; Pavliuk R. Increasing the Competence of Teachers in the Formation of Socio-Emotional Skills of Inclusive Classes Pupils. *The New Educational Review*. 2021. 65 (3). 224-235. DOI: 10.15804/tner.2021.65.3.18
45. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. Inclusive school leadership. 2021. URL: https://www.european-agency.org/sites/default/files/SISL_Self-Reflection_Tool.pdf
46. European Agency for Special Needs and Inclusive Education. Profile for Inclusive Teacher Professional Learning. 2022 URL: <https://www.european-agency.org/sites/default/files/Profile for Inclusive Teacher Professional Learning 0.pdf>

9. Додаткові ресурси (за наявності)

ЕНК «Загальна та спеціальна педагогіка з історією» [Електронний ресурс].

10. Список рекомендованих книг:

Деніел Кіз «Квіти для Елджерона»

Росселла Гренчі, Даніеле Дзаноні «Історії про видатних людей з дислексією. 15 мотиваційних розповідей»

Д. Гладун «І глухота впаде ...»

Дж. Піколт «Крихка душа»

Люко Дашвар «Гоцик»

С. Процюк «Руйнування ляльки»

Оксана Радущинська «Метелики у крижаних панцирах»

Ібен Акерлі «Ларс. LOL»

Лінда Муллани Гант «Риба на дереві»

Джулія Волтон «Слова на стінах»

Ентоні Дорр «Все те незриме світло»

Кім Слейтер «Розумник»
Дженді Нельсон «Я віддам тобі сонце»
Шерон Дрейпер «За межею»
Гальфдан В. Фрайгоа «Любий Габріелю»

Список рекомендованих фільмів:

Форест Гамп
Король говорить!
Людина дощу (реж. Баррі Левінсон, 1988)
Колір раю (реж. Маджид Маджиді, 1999)
Плем'я (реж. М. Слабошпицький, 2014)

Ресурси для неформальної та інформальної освіти

1. Оцінювання без знецінювання: онлайн-курс про сучасні практики оцінювання. EdEra.URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/410>
2. Про дистанційний та змішаний формати навчання: онлайн-курс для вчителів та керівників шкіл. EdEra. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:MON-DECIDE+1+2020/about>
3. Безпечний простір: онлайн-курс про організацію безпечного психосоціального освітнього простору. EdEra. URL: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/636>
4. Про школу: онлайн-курс. EdEra. URL: https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA_PROSCHOOL+PS101+2020/about
5. Права людини в освітньому просторі: онлайн-курс. EdEra. URL : https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EDERA_OSCE+HRE101+2019/about
6. Недискримінаційний підхід у навчанні: онлайн-курс. EdEra. URL: <https://courses.ed-era.com/courses/course-v1:EdEra-Studena+Inc+1/about>

Портфоліо

спеціальності 016 Спеціальна освіта,
освітньої програми 016.01.01
групи ЛОГ-1/2-21-4/0д.
ПІБ

1: Вступ: портфоліо

Шановний студенте! Під час вивчення курсу «Загальна і спеціальна педагогіка з історією» Ви складаєте портфоліо.

Портфоліо являє собою перелік Ваших індивідуальних навчальних цілей, які Ви ставите собі у процесі вивчення курсу, та досвід Вашої навчально-пізнавальної діяльності у процесі виконання визначених Вами навчальних цілей.

Змістом портфоліо є той матеріал, який Вас зацікавив під час вивчення навчальної дисципліни і Ви захотіли ознайомитися з ним більш поглиблено (прочитати книгу, статтю, подивитися відео, фільм, вебінар тощо з тематики, яку вивчали під час певного модулю).

Зміст портфоліо є важливим засобом оцінювання Вашої навчально-пізнавальної діяльності та активності, що дає можливість зрозуміти Ваше ставлення до обраної професії, набуті (професійні) знання та навички.

Пам'ятайте про академічну доброчесність. Усі Ви різні, тому Ви всі будете ставити перед собою різні цілі під час вивчення педагогіки.

Портфоліо є персональним документом.

Портфоліо включає три частини:

Частина 1

• Особисті

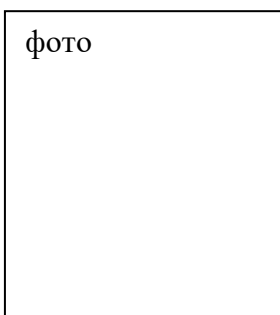
дані Частина 2

• Навчальні цілі та докази набутих знань і вмінь.

Оцінюються такі компетенції в цьому портфоліо: здатність до рефлексії та ініціативи; можливість розвивати свій професіоналізм в галузі загальної і спеціальної педагогіки.

ЧАСТИНА 1

Персональні дані

Ім'я, прізвище:
Дата народження:
Місце народження:
Мої захоплення:
Чому я обрала спеціальність Спеціальна освіта?
Чому я обрала Університете Грінченка?
Мої враження від освітнього процесу в Університеті Грінченка.
Чим моє навчання в Університеті відрізняється від навчання в школі?

ЧАСТИНА 2

Навчальні цілі та докази набутих компетенцій

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I

«Науково-теоретичні засади загальної педагогіки»

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки. Розвиток, виховання і формування особистості.

<p>Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?</p>	<p>Опис персональної цілі. Ціль має бути сформульована чітко і конкретно, наприклад: дізнатися більше про педагогічну діяльність В.О. Сухомлинського.</p>
<p>Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.</p>	<p>Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)</p>
<p>Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.</p>	<p>Опис результату.</p>
<p>Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...</p>	<p>Опис рефлексії.</p>

Тема 2. Вчитель сучасної Нової української школи.

<p>Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?</p>	<p>Опис персональної цілі.</p>
<p>Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.</p>	<p>Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)</p>
<p>Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.</p>	<p>Опис результату.</p>
<p>Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...</p>	<p>Опис рефлексії.</p>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ТЕОРІЯ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ

Тема 3. Предмет і завдання дидактики. Сутність процесу навчання.

Закономірності та принципи навчання.

<p>Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?</p>	<p>Опис персональної цілі.</p>
<p>Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.</p>	<p>Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)</p>
<p>Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.</p>	<p>Опис результату.</p>
<p>Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...</p>	<p>Опис рефлексії.</p>

**Тема 4. Методи, засоби навчання і форми організації навчання.
Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності.**

<p>Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?</p>	<p>Опис персональної цілі.</p>
<p>Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.</p>	<p>Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)</p>
<p>Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.</p>	<p>Опис результату.</p>
<p>Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...</p>	<p>Опис рефлексії.</p>

Тема 5. Сутність процесу виховання. Закономірності та принципи виховання. Методи виховання. Організаційні форми виховної роботи.

<p>Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?</p>	<p>Опис персональної цілі.</p>
<p>Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.</p>	<p>Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)</p>
<p>Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.</p>	<p>Опис результату.</p>
<p>Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...</p>	<p>Опис рефлексії.</p>

Тема 6. Зміст навчання і виховання у національній школі. Спільна робота школи, сім'ї та громадськості.

Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?	Опис персональної цілі.
Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.	Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)
Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.	Опис результату.
Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...	Опис рефлексії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Тема 7. Спеціальна педагогіка як наука про освіту осіб з особливими освітніми потребами. Понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки.

Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?	Опис персональної цілі.
Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.	Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)
Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.	Опис результату.
Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...	Опис рефлексії.

Тема 8. Концептуальні та теоретичні засади спеціальної педагогіки

Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?	Опис персональної цілі.
Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.	Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)
Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.	Опис результату.
Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...	Опис рефлексії.

Тема 9. Сучасні концептуальні засади розвитку системи освіти дітей з особливими освітніми потребами в Україні. Принципи організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами.

Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?	Опис персональної цілі.
Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.	Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)
Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.	Опис результату.
Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...	Опис рефлексії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ IV

ІСТОРІЯ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ СИСТЕМ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Тема 10. Історія становлення і розвитку осіб з особливими освітніми

потребами. Еволюція ставлення суспільства до осіб з інвалідністю.

Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?	Опис персональної цілі.
Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.	Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)
Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.	Опис результату.
Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...	Опис рефлексії.

Тема 11. Історія становлення і розвитку національної системи освіти осіб з особливими освітніми потребами

Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?	Опис персональної цілі.
Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.	Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)
Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.	Опис результату.
Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...	Опис рефлексії.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ V ПЕДАГОГІЧНІ СИСТЕМИ ОСВІТИ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ

Тема 12. Педагогічні системи освіти дітей з сенсорними порушеннями

<p>Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?</p>	<p>Опис персональної цілі.</p>
<p>Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.</p>	<p>Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)</p>
<p>Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.</p>	<p>Опис результату.</p>
<p>Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...</p>	<p>Опис рефлексії.</p>

Тема 13. Педагогічні системи освіти дітей з ментальними порушеннями та дітей, які мають труднощі у навчанні

<p>Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?</p>	<p>Опис персональної цілі.</p>
<p>Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.</p>	<p>Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)</p>
<p>Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.</p>	<p>Опис результату.</p>
<p>Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...</p>	<p>Опис рефлексії.</p>

Тема 14. Педагогічні системи освіти дітей з тяжкими порушеннями мовлення та з порушеннями опорно-рухового апарату

<p>Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?</p>	<p>Опис персональної цілі.</p>
---	---------------------------------------

Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.	Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)
Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.	Опис результату.
Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...	Опис рефлексії.

Тема 15. Педагогічні системи освіти людей з розладами аутистичного спектра, поведінковими порушеннями та складними порушеннями

Персональна ціль: Що Ви хочете дізнатись, з'ясувати, зрозуміти, зробити, щоб опанувати програмовим матеріалом, набути компетентностей педагога?	Опис персональної цілі.
Шляхи виконання цілі: Опишіть, яким чином Ви досягали персональної цілі, як здійснювали пошук потрібної інформації.	Назва і посилання на опрацьовані ресурси (статті, книги, сайти, відео тощо)
Результат: Опишіть нові знання, якими Ви опанували.	Опис результату.
Рефлексія: Що мене приваблює? Чому я навчився? Що я повинен/повинна зробити по-іншому в наступний раз? Що мені потрібно зробити для цього? Я задоволена / задоволений своєю дією і результатом, коли...	Опис рефлексії.

**ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
ЗАГАЛЬНА І СПЕЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА З ІСТОРІЄЮ**

Змістовий модуль І.

Науково-теоретичні засади загальної педагогіки

Семінарське заняття І.

Предмет і завдання педагогіки. Розвиток, виховання і формування особистості.

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Назвіть предмет і об'єкт педагогіки.
2. Охарактеризуйте мету та основні завдання педагогіки.
3. Охарактеризуйте основні поняття педагогіки: розвиток, виховання і формування особистості.
4. Проаналізуйте вплив чинників розвитку на особистість.
5. Визначте сутність процесів навчання і виховання з погляду спеціальної педагогіки.
6. Охарактеризуйте роль провідної діяльності у формуванні особистості.

II. Практична частина: скласти ментальну карту вікової періодизації.

III. Тестування з теми.

Рекомендована основна література [5]

Рекомендована додаткова література [6, 11, 21,

Форма подання результату: ментальна карта в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Ментальна карта ілюструє точне та ґрунтовне розуміння теми.	Ментальна карта ілюструє точне розуміння більшості теми.	Ментальна карта ілюструє обмежене розуміння теми.	Ментальна карта ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Правильність відповідей під час тестування	Студент дав правильні відповіді на всі 10 тестів	Студент дав правильні відповіді на 9-5 тестів	Студент дав правильні відповіді на 4-1 тест.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5	4-3	2-1	0

За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує	1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує	
Всього	11 балів

Семінарське заняття 2.

Вчитель сучасної Нової української Школи.

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризуйте зміст педагогічної діяльності сучасного вчителя.
2. Визначте складові педагогічної майстерності вчителя.
3. Охарактеризуйте компетентності, які характеризують учителя Нової української

школи.

II. Практична частина:

Завдання 1. Ознайомтесь із запропонованими ресурсами або знайдіть в інтернет-ресурсах відео/друковані матеріали про сучасного вчителя Нової української школи. Напишіть есе на тему: «Сучасний вчитель Нової української школи. Який він?», в есе висвітліть функції, компетентності сучасного вчителя. Візьміть участь у навчальній дискусії на тему: «Сучасний вчитель Нової української школи. Який він?».

Корисні ресурси для виконання завдання:

– Сайт Нової української школи: <https://nus.org.ua/>

– Нова українська школа: порадник для вчителя: <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/11/NUSH-poradnyk-dlya-vchytelya.pdf>

– Освітня платформа: EdEra – студія онлайн-освіти

– **TeachHub Corporation** розробили дистанційні курси (<https://teach-hub.com/yakyj-vin-uspishnyj-vchytel-novoji-ukrajinskoji-shkoly/>), спрямовані на формування та розвиток ключових компетентностей учителя Нової української школи:

– Персональний бренд вчителя: створення та просування

Завдання 2. Визначте три SMART-цілі щодо забезпечення власного професійного розвитку на найближчу перспективу (1 р.) та три SMART-цілі щодо забезпечення власного професійного розвитку на далеку перспективу.

Рекомендована основна література [4]

Рекомендована додаткова література [7, 8, 15, 16, 20,

Форма подання результату: есе в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Позиція під час дискусії	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, винесеного на дискусію.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Узагальнення знань	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння змісту теми.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння змісту теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння змісту теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0</i>	
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				

Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5	4-3	2-1	0
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Змістовий модуль II. Теорія навчання і виховання

Семінарське заняття 3.

Предмет і завдання дидактики.

Сутність процесу навчання. Закономірності та принципи навчання.

I. Теоретична частина.

1. Назвіть предмет і об'єкт дидактики.
2. Охарактеризуйте завдання сучасної дидактики.
3. Проаналізуйте основні дидактичні концепції.
4. Охарактеризуйте основні поняття дидактики.
5. Охарактеризуйте процес навчання: основні компоненти, функції, рушійні сили, закономірності навчання.

II. *Практична частина:* Опрацюйте інформацію про принципи навчання з різних підручників з педагогіки, складіть ментальну карту дидактичних принципів навчання, зазначивши: суть принципу навчання, особливості реалізації принципу навчання.

III. Тестування з теми.

Рекомендована основна література [5]

Рекомендована додаткова література [3, 6, 16, 21, 25]

Форма подання результату: ментальна карта в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Ментальна карта ілюструє точне та ґрунтовне розуміння теми.	Ментальна карта ілюструє точне розуміння більшості теми.	Ментальна карта ілюструє обмежене розуміння теми.	Ментальна карта ілюструє ☐ відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,	1	0
Узагальнення знань	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння змісту теми.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння змісту теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння змісту теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
<i>Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)</i>				

Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5	4-3	2-1	0
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінарське заняття 4.

Методи, засоби навчання і форми організації навчання. Оцінювання результатів навчально-пізнавальної діяльності.

I. Теоретична частина.

1. Проаналізуйте суть понять «методи, прийоми і технології навчання». У чому пролягає різниця між цими поняттями?
2. Проаналізуйте суть поняття «форми організації навчання». Охарактеризуйте сучасні форми організації навчання.
3. Охарактеризуйте суть і завдання контролю в освітньому процесі.
4. Проаналізуйте різні види оцінювання результатів навчання учнів.

II. Практична частина:

Завдання 1. Перегляньте відео з онлайн-курсу «Оцінювання без знецінювання: онлайн-курс про сучасні практики оцінювання». EdEra. Режим доступу: <https://study.ed-era.com/uk/courses/course/410>. Візьміть участь у дискусії за результатами перегляду.

Завдання 2. Подивіться один урок на ресурсі Всеукраїнської онлайн-школи (предмет і клас на вибір студента) і проаналізуйте його відповідно до поданої схеми спостереження і аналізу уроку. Схема аналізу додається в окремому файлі в ЕНК.

Рекомендована основна література [5]

Рекомендована додаткова література [3, 6, 16, 21, 25,

Форма подання результату: вкладений файл Word зі схемою запису змісту уроку і аналізом уроку в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми та позиція під час обговорення завдання 1	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що винесено на круглий стіл.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що винесено на круглий стіл.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, винесеного на круглий стіл.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Розкриття теми під час виконання завдання 2	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння змісту теми.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння змісту теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння змісту теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від

				зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5</i>	<i>4-3</i>	<i>2-1</i>	<i>0</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує ☐				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує ☐				1 бал
Всього				11 балів

Семінарське заняття 5.

Сутність процесу виховання. Закономірності та принципи виховання. Методи виховання. Організаційні форми виховної роботи.

I. Теоретична частина.

1. Визначте мету і завдання виховання.
2. Евристична бесіда на тему «Суть процесу виховання у сучасному світі».
3. Охарактеризуйте методи, прийоми та засоби виховання.
4. Охарактеризуйте сучасні форми позашкільної роботи.

II. Практична частина:

1. Складіть ментальну карту принципів виховання;
2. Опишіть коротко кожний структурний елемент процесу виховання, представлений у схемі, поданій у вкладеному файлі в ЕНК.
3. Перегляд відео-кейсу та його подальший аналіз.

Рекомендована основна література [2,5]

Рекомендована додаткова література [3, 6, 16, 21, 25,

Форма подання результату: ментальна карта в ЕНК, вкладений файл Word з відповідями відповідно до поданої схеми.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Відповіді на питання ілюструють точне та ґрунтовне розуміння теми.	Відповіді на питання ілюструють точне розуміння більшості теми.	Відповіді на питання ілюструють обмежене розуміння теми.	Відповіді на питання ілюструють відсутність розуміння тем.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Позиція під час аналізу кейсу	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що розглядається у кейсі.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що розглядається у кейсі.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, яке розглядається у кейсі.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				

Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, береактивну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5	4-3	2-1	0
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінарське заняття 6.

Зміст навчання і виховання у національній школі. Спільна робота школи, сім'ї та громадськості

I. Теоретична частина.

Круглий стіл на тему: «Сучасний зміст освіти у національній школі» з розглядом таких питань:

- зміст освіти, його компоненти,
- чинники, що зумовлюють зміст освіти,
- основні документи, що відображають зміст шкільної освіти,
- шляхи удосконалення змісту шкільної освіти,
- зміст виховання, його особливості в національній школі,
- основні напрями виховання,
- проблема булінгу у школі.

II. Практична частина: перегляд відео-кейсу та його подальший аналіз.

Рекомендована основна література [4,5]

Рекомендована додаткова література [3, 6, 16, 21, 25, 27]

Форма подання результату: вкладений файл Word з відповідями на запитання в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Позиція під час аналізу кейсу	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що розглядається у кейсі.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що розглядається у кейсі.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, яке розглядається у кейсі.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Розкриття теми	Відповіді на питання ілюструють точне та ґрунтовне розуміння теми.	Відповіді на питання ілюструють точне розуміння більшості теми.	Відповіді на питання ілюструють обмежене розуміння теми.	Відповіді на питання ілюструють відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	☐	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				

Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5	4-3	2-1	0
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Змістовий модуль III. Науково-теоретичні засади спеціальної педагогіки

Семінарське заняття 7 Спеціальна педагогіка як наука про освіту осіб з ООП. Понятійно-категоріальний апарат спеціальної педагогіки План заняття

I. Теоретична частина.

1. Назвіть предмет і об'єкт спеціальної педагогіки.
2. Охарактеризуйте мету та основні завдання спеціальної педагогіки.
3. Охарактеризуйте галузі спеціальної педагогіки.
4. Складіть схему зв'язків спеціальної педагогіки з іншими науками.
5. Визначте сутність процесів навчання і виховання з погляду спеціальної педагогіки.
6. Дайте визначення основним категоріям і поняттям спеціальної педагогіки.

II. *Практична частина (робота в мінігрупах)*: складіть ментальну карту понятійно-категоріального апарату (на основі матеріалів до розділу: «Спеціальна педагогіка як галузь наукового знання» з навчального посібника: Спеціальна педагогіка (автори: О.В. Мартинчук, І.М. Маруненко, К.В. Луцько та ін. К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017. С. 5-54).

III. Тестування з теми.

Рекомендована основна література [1-3]

Рекомендована додаткова література [2, 10, 12, 13, 24, 30, 33,

41] Форма подання результату: ментальна карта в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Ментальна карта ілюструє точне та ґрунтовне розуміння теми.	Ментальна карта ілюструє точне розуміння більшості теми.	Ментальна карта ілюструє обмежене розуміння теми.	Ментальна карта ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Правильність відповідей під час тестування	Студент дав правильні відповіді на всі 10 тестів	Студент дав правильні відповіді на 9-5 тестів	Студент дав правильні відповіді на 4-1 тест.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
	1	0,5	0	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				

Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, береактивну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Семінарське заняття 8 **Концептуальні та теоретичні засади спеціальної педагогіки**

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризуйте концепцію про культурно-історичне походження психіки і формування вищих психічних функцій дитини.

2. Охарактеризуйте концепцію про закономірності психічного розвитку в нормі та патології. Розкрийте зміст вчення про структуру порушення (дефекту).

3. Охарактеризуйте концепцію про провідну роль навчання в розвитку дитини.

II. Завдання. Підготуйте презентацію, де на одному-двох слайдах коротко опишіть суть кожної концепції/теорії, на одному сайті визначте значення певної концепції/теорії для розвитку спеціальної педагогіки, подайте структуру порушеного розвитку при кожному виді дизонтогенезу.

III. Тестування з теми.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [2, 10, 12, 13] Форма подання результату: ментальна карта в ЕНК.

Форма подання результату: презентація в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Відповіді на питання ілюструють точне та ґрунтовне розуміння теми.	Відповіді на питання ілюструють точне розуміння більшості теми.	Відповіді на питання ілюструють обмежене розуміння теми.	Відповіді на питання ілюструють відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Правильність відповідей під час тестування	Студент дав правильні відповіді на всі 10 тестів	Студент дав правильні відповіді на 9-5 тестів	Студент дав правильні відповіді на 4-1 тест.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше, ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	<i>1</i>		<i>0,5</i>	<i>0</i>
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, береактивну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.

<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття 1 **Концептуальні та теоретичні засади спеціальної педагогіки**

План заняття

Практична частина I.

На основі аналізу матеріалів книги Українська спеціальна педагогіка в персоналіях: навч. посібник / за заг. ред. В.І. Бондаря, В.М. Синьова. Запоріжжя: Вид-во Хортицької національної академії, 2021. 428 с. проаналізувати вплив видатних українських педагогів та дослідників у галузі спеціальної педагогіки та психології на розвиток вітчизняної науки та системи спеціальної освіти

Практична частина II.

Презентуйте результати роботи.

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [2, 10, 12]

Форма подання результату: вкладений файл Word.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Позиція під час дискусії	Виклад позиції демонструє глибоке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад позиції демонструє достатньо чітке розуміння питання, що винесено на дискусію.	Виклад думок присутній, але не дає розуміння позиції студента щодо питання, винесеного на дискусію.	Позиція автора відсутня.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Визначення важливої інформації	Студент/ка називає всі головні аспекти статті, логічно їх ранжуючи.	Студент/ка називає всі основні аспекти статті.	Студент/ка називає деякі основні аспекти статті.	Студент/ка не може точно визначити основні аспекти статті.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0

Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)

Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття 2

Сучасні концептуальні засади розвитку системи освіти дітей з особливими

освітніми потребами в Україні. Принципи організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризуйте сучасні концептуальні засади розвитку системи освіти осіб з особливими освітніми потребами в Україні у контексті реалізації Концепції «Нова українська школа».

2. Розкрийте суть поняття «принципи організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами».

II. Практична частина (індивідуальна робота)

Завантажте з ЕНК і заповніть [таблицю](#) "Принципи організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами"

III. Практична частина (робота в групах):

1. Охарактеризуйте принцип організації освітнього процесу для дітей з особливими освітніми потребами та навести приклади його реалізації в освітньому процесі;

2. Перегляд відео-кейсу про НУШ, обговорення у міні-групах, презентація результатів обговорення.

Рекомендована основна література [2-4]

Рекомендована додаткова література [2, 7, 8, 10, 12, 13, 15, 16, 20]

Форма подання результату: вкладений файл Word у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Грунтовно розкрито тему.	Достатньо повно розкрито тему.	Не достатньо розкрито тему.	Не розкрито тему.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Узагальнення знань під час дискусії	Студент правильно та лаконічно робить висновки, узагальнення та презентує розуміння змісту теми.	Студент на достатньому рівні робить висновки, узагальнення та презентує розуміння змісту теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння змісту теми.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
	1		0,5	0
<i>Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)</i>				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Змістовий модуль IV.

Історія становлення і розвитку систем спеціальної освіти

Семінарське заняття 9

Історія становлення і розвитку освіти осіб з особливими освітніми потребами.

Еволюція ставлення суспільства до осіб з інвалідністю

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Розкрийте періодизацію еволюції ставлення суспільства і держави та осіб з порушеннями психофізичного розвитку.
2. Охарактеризуйте ставлення до дітей з інвалідністю в античному суспільстві.
3. Охарактеризуйте формування системи опіки та лікувальної допомоги людям з порушеннями розвитку в Київській Русі та в країнах Західної Європи.
4. Розкрийте зародження та становлення системи спеціальної освіти на території України, коли вона входила до складу різних імперій та держав, і у країнах Західної Європи.

II. *Практична частина*: підготуйте презентацію результатів опрацювання здобувачами історико-педагогічних публікацій щодо становлення і розвитку освіти осіб з особливими освітніми потребами за кордоном.

Рекомендована основна література [1-3]

Рекомендована додаткова література [9, 13, 31, 32, 35]

Форма подання результату: презентація.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Презентація ілюструє точно та ґрунтовне розуміння теми.	Презентація загалом ілюструє розуміння теми.	Презентація ілюструє обмежене розуміння теми.	Презентація ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну та акуратності, виконана згідно з вимогами до презентації (шрифт не менше 18 пт, не більше 3 кольорів, тезисне подання інформації, наявність схем, таблиць, smart-фігур).	Презентація приваблива з точки зору дизайну та виконана згідно з вимогами до презентації (шрифт не менше 18 пт, не більше 3 кольорів, тезисне подання інформації).	Презентація має неточності в оформленні.	Презентація оформлена без дотримання відповідних вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Граматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
<i>Бали</i>	1		0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				

Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття 3

Історія становлення і розвитку національної системи освіти осіб з особливими освітніми потребами

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Розкрийте історичні аспекти розвитку української дефектології.
2. Розкрийте здобутки радянської системи спеціальної освіти.
3. Охарактеризуйте етапи розвитку освіти дітей з особливими потребами за часів незалежності України (за періодизацією О.М. Таранченко).
4. Розкрийте здобутки сучасної української системи спеціальної освіти.

Практична частина I:

– Заповніть таблицю «Характеристика еволюційних періодів ставлення суспільства до осіб з порушеннями розвитку, становлення і розвитку національної української системи освіти»

Назва еволюційного періоду	Часові межі для України	Коротка характеристика періоду

Практична частина II:

– Круглий стіл на тему: «Історичні аспекти розвитку зарубіжної та вітчизняної спеціальної педагогіки».

Рекомендована основна література [1-3]

Рекомендована додаткова література [9, 13, 31, 32, 35]

Форма подання результату: таблиця в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Зміст таблиці або ментальної карти ілюструє точне та ґрунтовне розуміння теми.	Зміст таблиці або ментальної карти ілюструє точне розуміння більшості теми.	Зміст таблиці або ментальної карти ілюструє обмежене розуміння теми.	Зміст таблиці або ментальної карти ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	<i>2</i>	<i>1,5</i>	<i>1</i>	<i>0</i>
Узагальнення знань	Студент правильно та лаконічно робить висновки, узагальнення та презентує розуміння	Студент на достатньому рівні робить висновки, узагальнення та презентує розуміння змісту теми.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння змісту теми.	Завдання не виконано.

	змісту теми.			
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.	
<i>Бали</i>	1	0,5	0	
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5	4-3	2-1	0
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Семінарське заняття 10

Історія становлення і розвитку логопедії як науки та системи надання логопедичної допомоги

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризуйте основні історичні аспекти становлення і розвитку системи логопедичної допомоги особам, які її потребують.
2. Охарактеризуйте етапи розвитку логопедії як науки.
3. Розкрийте здобутки радянської логопедії.
4. Розкрийте здобутки української логопедії.

II. Практична частина: Опрацюйте літературне джерело про розвиток логопедії на теренах України (на вибір студента) та підготуйте презентацію за результатами його опрацювання.

Рекомендована основна література [1-3, 6]

Рекомендована додаткова література [9, 13, 31, 32, 35]

Форма подання результату: презентація в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Зміст презентації ілюструє точне та ґрунтовне розуміння теми.	Зміст презентації ілюструє точне розуміння більшості теми.	Зміст презентації ілюструє обмежене розуміння теми.	Зміст презентації ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну та акуратності, виконана згідно з вимогами до презентації (шрифт не менше 18 пт, не більше 3 кольорів, тезисне подання інформації, наявність схем, таблиць, smart-фігур).	Презентація приваблива з точки зору дизайн та виконана згідно з вимогами до презентації (шрифт не менше 18 пт, не більше 3 кольорів, тезисне подання інформації).	Презентація має неточності в оформленні.	Презентація оформлена без дотримання відповідних вимог.

<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.	
<i>Бали</i>	1	0,5	0	
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5	4-3	2-1	0
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				1 бал
Всього				11 балів

Практичне заняття 4

Історія становлення і розвитку національної системи освіти осіб з особливими освітніми потребами

План заняття

Практична частина:

Презентація наукового доробку відомих українських науковців-дефектологів (у різних галузях), які зробили значний внесок у розвиток вітчизняної спеціальної педагогіки.

Рекомендована основна література [1-3, 6]

Рекомендована додаткова література [9, 13, 31, 32, 35]

Форма подання результату: презентація в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Презентація ілюструє точне та ґрунтовне розуміння теми.	Презентація загалом ілюструє розуміння теми.	Презентація ілюструє обмежене розуміння теми.	Презентація ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	2	1,5	1	0
Привабливість / дизайн	Презентація надзвичайно приваблива з точки зору дизайну та акуратності, виконана згідно з вимогами до презентації (шрифт не менше 18 пт, не більше 3 кольорів, тезисне подання інформації, наявність схем, таблиць, smart-фігур).	Презентація приваблива з точки зору дизайну та виконана згідно з вимогами до презентації (шрифт не менше 18 пт, не більше 3 кольорів, тезисне подання інформації).	Презентація має неточності в оформленні.	Презентація оформлена без дотримання відповідних вимог.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Грамотика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	Робота подана із запізненням до 12 год.	Робота подана із запізненням більше ніж	

		від зазначеного часу.	на 12 годин від зазначеного часу.	
<i>Бали</i>	<i>1</i>	<i>0,5</i>	<i>0</i>	
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	<i>5 балів</i>	<i>4-3 бали</i>	<i>2-1 бали</i>	<i>0 балів</i>
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

**Змістовий модуль V.
Педагогічні системи освіти дітей з особливими освітніми потребами**

**Практичні заняття 5-6
Педагогічні системи освіти дітей з сенсорними порушеннями
План заняття**

I. Теоретична частина.

1. Дайте порівняльну характеристику дітей з порушеннями слуху і порушеннями зору.
2. Охарактеризуйте основні психічні особливості дітей з порушеннями слуху.
3. Охарактеризуйте основні психічні особливості дітей з порушеннями зору.
4. Визначте основні особливості організації і змісту навчання дітей з порушеннями зору та слуху.
5. Охарактеризуйте основні напрями корекційно-розвивальної роботи з нечуючими та слабочуючими дітьми.
6. Охарактеризуйте основні напрями корекційно-розвивальної роботи з незрячими та слабозорими дітьми.

II. Практична частина. Тренінгові вправи «Очі в моїх долонях або світ за межами видимого».

1. Визначте, яку роль для незрячих та слабозорих відіграють дотик, слух і мовлення.
2. Ознайомлення із засобами спілкування і навчання, які використовуються в освітньому процесі дітей з порушеннями слуху і зору (шрифтом Брайля і дактильною азбукою).

III. Перевірка виконання завдань:

Завдання 1.

- ✓ Опрацюйте розділи III.3 «Функціональні слухові труднощі», VI.2 «Соціоадаптаційні труднощі у осіб з порушеннями слухової функції» у посібнику: Методичні рекомендації для Інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі / Укл.: Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко та ін. Київ, 2021. С. 7-10, 31-46, 154-161.
- ✓ Опрацюйте розділи III.2 «Функціональні зорові труднощі», VI.3 «Соціоадаптаційні труднощі у осіб з порушеннями зорової функції» у посібнику: Методичні рекомендації для Інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі / Укл.: Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко та ін. Київ, 2021. С. 7-10, 95-104, 127-133.
- ✓ Проаналізуйте подані у цих розділах таблиці, у яких представлено особливості функціонування психічної сфери, освітні труднощі та потреби у наданні підтримки.

- ✓ Заповніть таблицю «**Функціональні слухові труднощі та соціоадаптаційні труднощі у осіб з порушеннями слухової функції**», у якій потрібно чітко визначити кожну особливість психофізичного розвитку, визначити освітні труднощі, які зумовлені цією особливістю, та окреслити потребу дитини, спрямовану на подолання цих труднощів. Наприклад:

Особливості функціонування психічної сфери	Освітні труднощі	Потреби у наданні підтримки
<p>Сприймання:</p> <p>Уповільнене, інактивне, звужене, недиференційоване, обмежене, звужене/поверхове</p>	<p>Труднощі у сприйманні навколишнього середовища: наприклад: дитина правильно сприймає об'єкти в звичному для них стані, при зміні умов сприймання цього часто не відбувається; дитина не досліджує предметів, не виявляє зацікавленості і не ставить запитань дорослим, не завжди виокремлює головне і тому часто опиняється дезорієнтованою в новій для себе ситуації, дитині складно диференціювати відтінки кольорів, форми предметів, складно розподіляти увагу.</p> <p>Спостерігається нездатність до цілісності сприймання, яка знижує результативність продуктивних видів діяльності, зокрема малювання та конструювання.</p>	<p>Наявність потреби у створенні прилаштувань освітнього середовища (підбір матеріалів, форм роботи під час організації освітнього процесу); проведення консультацій учасників освітнього процесу з можливим залученням інших фахівців. Потребує уваги з боку психолога, вчителя-логопеда закладу освіти до учня.</p> <p>Потреба у допоміжних засобах навчання; додатковій підтримці, адаптаціях/модифікаціях освітнього середовища (змісту, процесу, методів, матеріалів, ресурсів, очікуваних результатів), використанні додаткового обладнання/технологій, послуг тощо.</p>

Завдання 2. Проаналізуйте напрями навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору у Програмах, розміщених на сайті МОН України та Інституту модернізації змісту освіти за посиланнями:

<https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/korektsiyini-programi/>

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [4, 10, 12, 17, 22, 31, 34, 36, 37]

Форма подання результату: таблиця в ЕНК, результати аналізу Програм у вигляді Word документу в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Інформація, представлена у таблиці, ілюструє точне та ґрунтовне розуміння теми.	Інформація, представлена у таблиці, загалом ілюструє розуміння теми.	Інформація, представлена у таблиці, ілюструє обмежене розуміння теми.	Інформація, представлена у таблиці, ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0

Узагальнення та критичний аналіз програмових вимог	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння напрямів навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння напрямів навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння напрямів навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	1,5	0,75	0,5	0
Грамматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
	1		0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичні заняття 7-8

Педагогічні системи освіти дітей з ментальними порушеннями та дітей, які мають труднощі у навчанні

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Дайте порівняльну характеристику дітей з інтелектуальними порушеннями та труднощами у навчанні.
2. Дайте клініко-психолого-педагогічну характеристику дітей з інтелектуальною недостатністю.
3. Назвіть групи дітей з труднощами в навчанні, зумовлені затримкою психічного розвитку. Охарактеризуйте кожну з них.
4. Визначте основні завдання і розкрийте зміст діяльності спеціального ЗДО для дітей з інтелектуальними порушеннями.
5. Визначте основні завдання і розкрийте зміст діяльності спеціальної школи для дітей з інтелектуальними порушеннями.
6. Охарактеризуйте основні напрями корекційно-компенсаторної роботи з дітьми дошкільного і молодшого шкільного віку з труднощами в навчанні.

II. Практична частина.

Завдання 1

- ✓ Опрацюйте розділи III.3 «Інтелектуальні труднощі», IV «Навчальні труднощі» у посібнику: Методичні рекомендації для Інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення

- категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі / Укл.: Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко та ін. Київ, 2021. С. 19-30, 105-113.
- ✓ Проаналізуйте подані у цих розділах таблиці, у яких представлено особливості функціонування психічної сфери, освітні труднощі та потреби у наданні підтримки.
  - ✓ Заповніть таблиці «*Інтелектуальні труднощі*», «*Навчальні труднощі*», у якій потрібно чітко написати кожен особливості психофізичного розвитку, визначити освітні труднощі, які зумовлені цією особливістю, та окреслити потребу дитини, спрямовану на подолання цих труднощів.

Завдання 2. Проаналізуйте напрями навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з інтелектуальними порушеннями у Програмах, розміщених на сайті МОН України та Інституту модернізації змісту освіти за посиланнями:

<https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/korektsiyni-programi/>
<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [1, 2, 10, 12, 14, 20, 31, 34, 36, 38]

Форма подання результату: таблиця в ЕНК, результати аналізу Програм у вигляді Word документу в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Нижче стандартів
Розкриття теми	Інформація, представлена у таблиці, ілюструє точне та ґрунтовне розуміння теми.	Інформація, представлена у таблиці, загалом ілюструє розуміння теми.	Інформація, представлена у таблиці, ілюструє обмежене розуміння теми.	Інформація, представлена у таблиці, ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Узагальнення та критичний аналіз програмових вимог	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння напрямів навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння напрямів навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння напрямів навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	1,5	0,75	0,5	0
Грамматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
	1		0,5	0
<i>Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)</i>				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.

Бали	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичне заняття 9

Педагогічні системи освіти дітей з тяжкими порушеннями мовлення та порушеннями опорно-рухового апарату

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризуйте порушення опорно-рухового апарату.
2. Дайте психолого-педагогічну характеристику дітям з порушеннями опорно-рухового апарату.
3. Розкрийте особливості психічного та мовленнєвого розвитку дітей із ДЦП.
4. Розкрийте напрями освітньої (навчально-виховної і корекційно-компенсаторної) роботи у спеціальних закладах дошкільної та загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату.
5. Визначте засоби спілкування і навчання, які використовуються в освітньому процесі дітей з порушеннями мовлення та опорно-рухового апарату.

II. Практична частина

Завдання 1

- ✓ Прочитайте розділи III.1. «Функціонально-мовленнєві труднощі», IV «Фізичні труднощі» у посібнику: Методичні рекомендації для Інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі / Укл.: Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко та ін. Київ, 2021. С. С. 47-94, 115-125.
- ✓ Проаналізуйте подані у цих розділах таблиці, у яких представлено особливості функціонування психічної сфери, освітні труднощі та потреби у наданні підтримки.
- ✓ Заповніть таблиці «Функціонально-мовленнєві труднощі», «Фізичні труднощі», у яких потрібно чітко написати кожен особливість психофізичного розвитку, визначити освітні труднощі, які зумовлені цією особливістю, та окреслити потребу дитини, спрямовану на подолання цих труднощів.

Завдання 2. Проаналізуйте напрями навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з тяжкими порушеннями мовлення та порушеннями опорно-рухового апарату у Програмах, розміщених на сайті МОН України та Інституту модернізації змісту освіти за посиланнями:

<https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/korektsiyini-programi/>

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [2, 10, 12, 14, 20, 24, 26, 31, 34,

39] Форма подання результату: ментальна карта в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Інформація, представлена у таблиці, ілюструє точно та ґрунтовне розуміння теми.	Інформація, представлена у таблиці, загалом ілюструє розуміння теми.	Інформація, представлена у таблиці, ілюструє обмежене розуміння теми.	Інформація, представлена у таблиці, ілюструє відсутність розуміння теми.
Бали	1,5	1	0,5	0

Узагальнення та критичний аналіз програмових вимог	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння напрямів навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння напрямів навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння напрямів навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	1,5	0,75	0,5	0
Грамматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.		Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
	1		0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів

Практичні заняття 10

Педагогічні системи освіти дітей з розладами аутистичного спектра, поведінковими порушеннями та складними порушеннями

План заняття

I. Теоретична частина.

1. Охарактеризуйте особливості мовленнєвого та психічного розвитку дітей з аутизмом.
2. Визначте основні особливості організації навчання дітей з РАС.
3. Охарактеризуйте основні напрями корекційно-розвивальної роботи з дітьми з РАС.
4. Розкрийте поняття «синдром дефіциту уваги та гіперактивності» та причини його виникнення.
5. Розкрийте форми СДУГ та особливості корекційно-розвивальної роботи з дітьми зі СДУГ.

II. Практична частина.

Завдання 1

- ✓ Прочитайте розділи VI. 1 «Соціоадаптаційні труднощі (поведінкові труднощі, труднощі соціальної комунікації та соціальної взаємодії)» у посібнику: Методичні рекомендації для Інклюзивно-ресурсних центрів щодо визначення категорій (типології) освітніх труднощів у осіб з ООП та рівнів підтримки в освітньому процесі / Укл.: Прохоренко Л.І., Ярмола Н.А., Набоченко та ін. Київ, 2021. С. С. 47-94, 115-125.
- ✓ Проаналізуйте подані у цих розділах таблиці, у яких представлено особливості функціонування психічної сфери, освітні труднощі та потреби у наданні підтримки.

- ✓ Заповніть таблицю «Соціоадаптаційні труднощі (поведінкові труднощі, труднощі соціальної комунікації та соціальної взаємодії)», у якій потрібно чітко написати кожну особливість психофізичного розвитку, визначити освітні труднощі, які зумовлені цією особливістю, та окреслити потребу дитини, спрямовану на подолання цих труднощів.

Завдання 2. Проаналізуйте напрями навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з РАС Програмах, розміщених на сайті МОН України та Інституту модернізації змісту освіти за посиланнями:

<https://imzo.gov.ua/osvita/zagalno-serednya-osvita/korektsiyni-programi/>

<https://mon.gov.ua/ua/osvita/doshkilna-osvita/programi-rozvitku-ditej>

Рекомендована основна література [2, 3]

Рекомендована додаткова література [5, 13, 14, 16, 27]

Форма подання результату: ментальна карта в ЕНК.

Критерії оцінювання:

Критерії оцінювання	Вищий стандарт	Відповідає стандартам	Наближення до стандартів	Ниже стандартів
Розкриття теми	Інформація, представлена у таблиці, ілюструє точно та ґрунтовне розуміння теми.	Інформація, представлена у таблиці, загалом ілюструє розуміння теми.	Інформація, представлена у таблиці, ілюструє обмежене розуміння теми.	Інформація, представлена у таблиці, ілюструє відсутність розуміння теми.
<i>Бали</i>	1,5	1	0,5	0
Узагальнення та критичний аналіз програмових вимог	Студент правильно та лаконічно робить узагальнення та презентує розуміння напрямів навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору.	Студент на достатньому рівні робить узагальнення та презентує розуміння напрямів навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору.	Студент не достатньо узагальнює та презентує розуміння напрямів навчально-виховної та корекційно-розвивальної роботи з дітьми з порушеннями слуху і зору.	Завдання не виконано.
<i>Бали</i>	1,5	0,75	0,5	0
Граматика та орфографія	Автор не допускає помилок в граматиці чи правописі.	Автор робить 1-2 помилки в граматиці чи правописі.	Автор робить 3-4 помилки в граматиці чи правописі.	Автор робить більше 4 помилок в граматиці чи правописі.
<i>Бали</i>	1	0,75	0,5	0
Дотримання дедлайна	Робота подана відповідно до зазначеного дедлайна.	1	Робота подана із запізненням до 12 год. від зазначеного часу.	Робота подана із запізненням більше ніж на 12 годин від зазначеного часу.
			0,5	0
Робота на практичному занятті (онлайн/офлайн)				
Активність та участь	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на високому рівні та ефективно його презентує, бере активну участь в усіх видах діяльності на занятті.	Студент підготовлений до заняття, демонструє розуміння матеріалу на достатньому рівні та добре його презентує, активний на занятті.	Студент загалом орієнтується в проблематиці теми заняття, достатньо активний на занятті.	Студент не підготовлений до заняття.
<i>Бали</i>	5 балів	4-3 бали	2-1 бали	0 балів
За відвідування ОЧНОГО заняття студент отримує				1 бал
За відвідування ОНЛАЙН заняття (в умовах дистанційного навчання) з включеною камерою студент отримує				
Всього				11 балів